

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DE VITA || ET MORIBVS IGNA-||TII LOIOLAE,|| QVI
SOCIETATEM IESV || fundauit, Libri III.|| Auctore Ioanne
Petro Maffeo, pres-||bytero Societatis eiusdem.|| Ex
auctoritate superiorum.||**

Maffei, Giovanni Pietro

Köln, 1585

VD16 M 110

De caritate in proximos. Cap. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68259)

EX hoc tam incenso in Deum amo-
re, egregia nimirum illa caritas in
homines redundabat. quos quoniam
pretioso eiusdem sanguine redēptos,
ac proinde carissimos illi sciebat esse,
quidquid in Deum non poterat nulli-
us egentem rei, omne id, ipsius gratia
in proximos conferebat. Ut primum
ē peccatorum cœno emerfit, confe-
ssim ad cæteros ex eodem cœno ex-
trahēdos incubuit. atque ob id ipsum
(vti supra dictum est) ingenti labore
& incommodo litteris operam dedit:
& in Societate instituenda nihil spe-
clauit aliud, nisi vt errātes animos ad
rectum salutis iter omni ratione redu-
ceret. Barcinone, cum in Gramma-
ticę studio verfaretur, eodemque tem-
pore, animorum quoque salutem acer-
rime procuraret; virginum quoddam
collegium, cuius nomen consulto re-
ticeo, soluta admodum disciplina, cor-
ruptisque moribus, ad veterem sancti-
moniam ac sobrietatē omni studio re-

S 2 uocare

uocare nitebatur : suadebatq; illis præcipue frequentem vsum sacræ Confessionis, & Eucharistiæ. Quam ad rem, temporibus illis insolitam, quo facilius eas adduceret, præire ipsemet illis palàm decreuit, adhibito ad id Moyse Puialto sacerdote, quo ipse ad confessiones utebatur, spectatæ virtutis ac sanctitatis viro. Igitur ex eius manu corpus Domini cum subinde sumpisset, feminis ex odæo spectantibus; tam præclaro exemplo & assiduïs hortationibus incitata, pleræq; ad salutarem penitentiam officiumque traductæ sunt. quod nefarij quidam amatores vbi sensere, aditumque sibi ad optata flagitia magis in dies obseptum videre, in extremam efferati rabiem, Ignatiũ & Puialtum ex insidijs adoriri constituunt: ac die quodam è templo redeuntem vtrumque fustibus ita male acceperunt, vt Puialtus paulò post è vulnerum dolore sit mortuus; Ignatius vero dies aliquot in lecto iacuerit. sed vixdum receptis viribus, nec alterius nece, nec suo malo perterritus, ad instituta caritatis officia redijt alacer. cumque eum
vulgo

vulgo monerent, ac per Deum obte-
 starentur amici, ne denuo in capitis
 di' crimen daret sese: Quid mihi opta-
 tius, inquit ille, quàm pro Christo Do-
 mino, meisque proximis emori? Pari-
 sijs, amicum à turpi cuiusdam femine
 consuetudine frustra sepè reuocare co-
 natus, cuius ille flagitij causa vicum
 subinde petebat, nō longe ab vrbe po-
 situm; denique egressus hominis & iti-
 nera dissimulanter explorans, deter-
 rendi eius consilium tale commentus
 est. Stagnum erat propter viam qua
 transeundum erat illi de more; eo ma-
 turè præuertens Ignatius, tempestate
 perfrigida sese nudus aquis collo te-
 nus immerfit; ibique salutare amico
 tetendit insidias. nam vt appropinquā-
 tem aspexit, Deum precatus, vt ea res
 vtrique feliciter eueniret, horribili re-
 pēte in aduersum intonuit voce: Quo,
 quo miserrime properas? non intelli-
 gis in quanto versere periculo? nōne
 intētum in te diuinæ iustitiæ gladium
 vides? Perge porrò, perge nefariam i-
 stam explere libidinem. Ego me hic
 tamdiu tua causa macerabo, quoad cę-
 lestes

lestes iras meo malo auertam abs te.
At ille subita voce perculsus, atq; ad Ignatij aspectum veluti deprehensus, obstupuit: demiratusque caritatem viri, nec dubio pudore concepto, retulit pedem, & in posterum Deo adiuuante sese ab illa pestifera familiaritate continuit. Alius quidam Ignatij alumnus, praestanti vir ingenio, magnos in virtute processus effecerat, ac deinde (quæ humana fragilitas est) labore victus, dæmone sollicitante, circumspiciebat fugam. quod ubi sensit Ignatius, varijs ad eum retinendum hortationibus monitisque incassum adhibitis, eo denique descendit, vt pro discipuli sanitate totum triduum omni cibo potuq; abstineret, precesq; cum lacrymis ad superos funderet, qua poena tamquam remedio, languenti animo applicito; resipuit ille, suumque errorem gembundus agnouit; ac deinde in suscepto genere vitæ cū laude perstitit. Parisijs, vt antea dictum est, deposita pecunia fraudatus à contubernali, sic vt ad sese alendum stipem emendicare deinde cogeret magno studiorum

rum detrimento ; non modo iratus amico non est, verumetiam insigni beneficio rependit iniuriam. Cum enim fraudator ille postea Hispaniam repetens, graui morbo ex itinere implicitus, Rhotomagi substitisset (quæ vrbs tridui ferme iter distat Lutetia) ingrauescente valetudine paulatim ad omnium rerum inopiam est redactus, cūque, vt ignotus in alieno solo, spem nullam subsidij cerneret ; licet præterita meminisset, ac præclare sibi esset conscius, quàm male de Ignatio meritis fuisset ; tamen tantam opinionem de eximia viri bonitate conceperat, vt non dubitauerit, illum de suo casu per litteras facere certiozem ; & aliquid opis ab eo suppliciter petere. Tū Ignatius, quasi hereditas aliqua sibi obuenisset, sic alacer nulla interposita mora se in viam dat ; Deum pro amici salute etiam atque etiam obsecrans ; quinetiam (quod longe mirabilius est) ad propitiandum illi numen, iter illud totum pedibus nullo prorsus cibo potuque, ingenti celeritate conficit. Urbem ingressus, conquistū homi-

S 4 nem

nem amicissime inuifit, affectum semi
animemque sedulo ministerio recrea
uit. atq; vbi morbo leuatus est, litteras
ei commendatitias ad amicos in His
paniam dedit; & mendicato ab se via
tico instructum in nauem imposuit,
cum ille simul pudore gaudioque cō
fusus, dextram Ignatij tenens, Deum
superosque omnes inuocaret ad grati
am illi pro se referendam; satisq; mira
ri non posset, senescente iam mundo,
tantum caritatis exēplum in terris exi
stere. Per idem studiorum tempus, ta
metfi multum de spiritali functione
remiserat, numquam tamen potuit se
continere, quominus creptum ex litte
rarijs occupationib⁹ quotidie tempus
aliquod in proximorum salute consu
meret. itaque & condiscipulos ad vir
tutem ac pietatem ex occasione incita
bat; & ex collatitia pecunia multorum
subleuabat inopiam; & aegrotos visen
do recreandoque humanissime sola
batur. In ijs cum ad quemdam adijisset,
graui & contagioso vlcere laborantē;
& ministrandi causa, vt fit, decumben
tem, subinde attrectasset; in discessu
me-

metus Ignatium subiit, ne ex eo contactu dextra pestilentiam contraxisset: que suspicio cum sollicitaret hominem vehementer, eumque ab huiusmodi caritatis officio in posterum auocaret; ille cognita fraude confestim in semetipsum exarsit; dextramque in os identidem inferens, increpuit ultro: Qui de vna manu tam anxius es, quid vniverso corpori facies? Atque hac fortitudine & presentem depulit metum, & ad eadem porro exsequenda pietatis opera sese vegetum atque hilarem prestitit. Atque hanc egrotos adiuuandi consuetudinem non modo priuatus, vbicumque terrarum fuit, verum etiam Societati Præpositus diligentissime tenuit. Nam est nostris ut quisque in morbum inciderat, cuiuslibet esset ordinis, ex templo acciri medicum imperabat, ac nihil prorsus omitti eorum, quæ is præscripsisset, oppigneratis etiam, deuenditisque, si opus esset, lancibus, stragulisque, & cætera suppellectili. Sanè, cum ex laicis adiutoribus quidam sæua conflictaretur febre; ad eumque refocillandum delicatiori cibo opus esset, quidquid nummulo-

S s rum

rum domi erat, denarios tres eam vnam in rem infumi iussit. ac resistenti paulisper obsonatori, nihilq; praeter ea pecuniae ad caeteros alendos superesse dicenti: Atqui nos quidem, inquit ille, valemus: arido pane contenti esse poterimus. atque ita languenti coemptum obsonium est. Ipsos vero decumbentes inuisebat subinde ipsemet, confirmans vnumquemq; verbis plane diuinis atque caelestibus, dabatque operam, vt omni deposita sollicitudine, superioribus esse curae se suamque salutem, sine vlla dubitatione sentirent. Homines vel de se ipso priuatum, vel de Societate communiter bene meritos diligentissime coluit, nullumq; in eos neque viuos neque mortuos grati ac memoris animi officium praetermisit. quippe non modo pro ipsorum salute Dominum per se suosq; precabatur assidue, sed etiam, dum viverent, saepe domum veniebat salutandi causa, eosdemque ad se quanquam alieno tempore, accipiebat in primis hilariter, deq; Societatis progressu, ac rebus praesertim Indicis, qua-

quarum ipsa longinquitas habet delectationem, pergebat amicissime facere certiores: atque etiam, cum opus esset, quibus rebus poterat, benignè adiuuabat. Hieronymo quidem Arzio, Hispano doctore (qui cum erat ei magna necessitudo) non modo grauius egrotanti frequens adfuit ipsemet, sed etiam fidelibus famulis destituto, probos & industrios è Societate viros ministrandi gratia submitit. Andreas Lipomanus patricius Venetus, quem Trinitatis Priorem appellabant, vir non pietate minus, quàm genere nobilis, Collegio nostrorum hominum constituendo Patauij, opimum sacerdotium eiusdem vrbs addixerat, dimidia tantum parte vectigalium, sibi quoad viueret reseruata. At verò Ignatius, ne se vinci pateretur officio, patentibus litteris eum vltro perpetuum sacerdotij administratorem declarauit, neque è vectigalibus attigit quidquam, nisi quod ab ipso Priore quotannis ad paucos è nostris alendos per eleemosynam præberetur. quinetiam eius fratris filio pensionem decreuit annuam

nuam

nuam aureorum ad quadringentos; quam tamen bonus ille Prior nequam admisit, ac cæteros item, quorū beneficijs puocatus esset, eximio quodam studio & obseruantia prosequutus est.

Mansuetudo eiusdem, & comitas.

Cap. V.

AB omni fastu & moribus imperiosis vehementer abhorruit. vestigium in eo contumaciæ cernereres nullum. &, quod difficillimum est, lenitatem ita cum grauitate miscebat, vt neque facilitas de auctoritate, neque seueritas quidquam de suauitate detraheret. Parisijs per iocum inuitatus à nobili quodam, vellet ne tridiculis ludere (quibus in oblonga mensa per angustum fornicem, eburnea pila traijctur) Ego verò ludam, inquit Ignatius. At enim qua sponsione, subiicit ille, qui pecunia careas? Tum Ignatius: Hac sponsione, respondit, vt certò vtique dierum numero tibi deseruiam: verū tamen, arbitrato tuo, si viceris tu: meo, si superior ipse discessero. Cum ea conditio